

โครงการบริการวิชาการ วิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1

1. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ชุมชนด้ามพร้าว บ้านด้ามแย บ้านขามใหญ่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี “เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันและดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม”

2. หน่วยงานรับผิดชอบ คณะกรรมการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ร่วมกับ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

3. หลักการและเหตุผล

แผนปฏิบัติการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ประจำปีการศึกษา 2562 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการวิชาการแก่สังคม เป้าประสงค์ที่ 2 เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคม ให้มีการช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง ได้มีการกำหนดให้ มีการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 รวมทั้งเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐที่กำหนดให้ สถาบันการศึกษาจัดตั้งศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ โดยมหาวิทยาลัยราชธานีมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศในด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน

ประเทศไทยมีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 65 ของจำนวนประชากรทั้งหมด สถานการณ์ด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุไทยร้อยละ 95 มีความเจ็บป่วยด้วยโรคและปัญหาสุขภาพ ดังต่อไปนี้ โรคสมองเสื่อม ร้อยละ 45 โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 30 โรคเบาหวานร้อยละ 15 โรคเข่าเสื่อม ร้อยละ 8 เป็นผู้พิการ ร้อยละ 2 (รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย, 2558)

ภาวะสมองเสื่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและสังคม ซึ่งผลของอาการที่เกิดขึ้นทำให้สูญเสียความสามารถในการควบคุมสถานการณ์ต่างๆและขาดความมั่นใจในตนเองเนื่องจากการสูญเสียความสามารถในการรู้คิด ตัดสินใจที่ซับซ้อน เมื่อเป็นสมองเสื่อมระยะแรก ต่อมาเมื่อมีอาการมากขึ้นจะทำให้ไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การเดิน การรับประทานอาหาร และนำไปสู่การช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในที่สุด นอกจากนี้ปัญหาของอารมณ์และพฤติกรรมเช่น ก้าวร้าว ซึมเศร้า และหวาดระแวง ยังส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ป่วยด้วยผู้ป่วยบางรายจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ญาติผู้ดูแลยังได้รับผลกระทบจากการให้การดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาสมองเสื่อมโดยตรง เช่นเกิดความเครียดในการดูแล โดยเฉพาะในผู้ป่วยสมองเสื่อมที่มีปัญหาทางจิตใจ อารมณ์และพฤติกรรม ญาติผู้ดูแลจำเป็นต้องใช้เวลาในการดูแลผู้สูงอายุทำให้สูญเสียโอกาสในการทำงาน และมีรายได้ลดลง ผู้สูงอายุนับเป็นบุคคลที่เปี่ยมด้วยความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ แต่ภาวะสมองเสื่อมทำให้ผู้สูงอายุดังกล่าวไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ให้กับคนรุ่นหลังได้ นอกจากนี้ภาวะสมองเสื่อมยังเพิ่มภาระการดูแลแก่สังคม เช่น การสูญเสียเงิน ในการดูแลสุขภาพมาก ทำให้สูญเสียรายได้ของประเทศชาติ เนื่องจากต้องมีการนำเข้ายาจากต่างประเทศที่มี ราคาแพง เป็นต้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ร่วมกับ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพในผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อมรวมถึงการส่งต่อและการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมแล้ว และต้องการตอบสนองนโยบายของรัฐเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชน จึงได้จัดโครงการ

“การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันและดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม” ขึ้น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนตลอดไป

4. วัตถุประสงค์

1. คัดกรองและสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อม
2. ส่งเสริมสุขภาพและส่งต่อผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม
3. สนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมได้รับการดูแลสุขภาพพระยะยาว
4. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน อพส./อสม.ให้สามารถดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมในชุมชนได้
5. เพื่อเป็นการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอน

5. กลุ่มเป้าหมาย

-อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี	จำนวน 10 คน
-ผู้สูงอายุบ้านด้ามพร้าว (ต.ขามใหญ่)	จำนวน 50 คน
-ผู้สูงอายุบ้านตำแย (ต.ไร่น้อย)	จำนวน 50 คน
-ผู้สูงอายุชุมชนบ้านทุ่งขุนน้อย (ต.แจระแม)	จำนวน 50 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 160 คน

6. ตัวชี้วัด

1. ร้อยละ 100 ของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองภาวะสมองเสื่อม Thai Mini-Mental State Examination 2002 (TMMSE)
2. ร้อยละ 100 ของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองมีภาวะสมองเสื่อมทุกคนได้รับการส่งต่อและติดตามดูแลสุขภาพพระยะยาว
3. ร้อยละ 80 อพส./อสม. มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม
4. ความพึงพอใจต่อคุณภาพของผู้เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับดี 3.51 ขึ้นไป

7. การประเมินผล

- แบบคัดกรองภาวะสมองเสื่อม Thai Mini-Mental State Examination 2002 (TMMSE)
- รายงานการส่งต่อข้อมูล
- แบบวัดความรู้การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมสำหรับ อพส./อสม.
- แบบประเมินความคิดเห็นต่อคุณภาพการจัดโครงการ

8. สถานที่จัดกิจกรรม

ชุมชนบ้านด้ามพร้าว บ้านตำแย และบ้านทุ่งขุนน้อย

กิจกรรม	ปีการศึกษา 2561												ผู้รับผิดชอบ
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค	ส.ค.	
7. จัดโครงการส่งเสริม ป้องกัน ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนเกี่ยวกับภาวะ สมองเสื่อม 7.1 ชุมชนบ้านด้ามพรว้า 7.2 ชุมชนบ้านทุ่งขุนน้อย 7.3 ชุมชนบ้านตาแย													คณะกรรมการ
8. ประเมินและวิเคราะห์ผลลัพธ์													คณะกรรมการ
9. สรุปผลการดำเนินการ และ เสนอแนะ													คณะกรรมการ

11. วิทยากร

คณาจารย์ในภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

12. งบประมาณ

In cash

-ค่าอาหารว่าง (1 มื้อ x 15 บาท x 170 คน)	จำนวนเงิน	2,250 บาท
-ค่าอาหารกลางวัน (1 มื้อ x 40 บาท x 170 คน)	จำนวนเงิน	6,800 บาท
-ค่าอุปกรณ์และเอกสารประกอบโครงการ(20 บาท x 170 คน)	จำนวนเงิน	3,400 บาท
-ค่าป้ายไว้นิลและจัดสถานที่ (3 แห่ง x 2 ครั้ง)	จำนวนเงิน	1,800 บาท
	รวมเป็นเงิน	14,250 บาท

IN Kind

-ค่าห้องในการจัดเตรียมโครงการ	จำนวนเงิน	3,000 บาท
-ค่าน้ำ	จำนวนเงิน	500 บาท
-ค่าไฟ	จำนวนเงิน	1,000 บาท
-ค่าเช่าโปรเจคเตอร์	จำนวนเงิน	500 บาท
-ค่าเช่าเครื่องเสียง	จำนวนเงิน	2,000 บาท
-ค่าเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์	จำนวนเงิน	1,000 บาท
-ค่าเช่าเครื่องชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต	จำนวนเงิน	1,000 บาท
	รวมเป็นเงิน	9,000 บาท

เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 23,250 บาท (สองหมื่นสามพันสองร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองภาวะสมองเสื่อมทุกคน
2. ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองและมีภาวะสมองเสื่อมได้รับการส่งต่อและติดตามดูแลสุขภาพพระยะยาวทุกคน
3. ผู้สูงอายุในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(อาจารย์จารวี คณิตาภิรักษ์ณ์)

ตัวแทนสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

ผู้เสนอโครงการ

พ.ศ. ๒๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศฯ ชัยวรรณวรรต)

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผู้เห็นชอบโครงการ

พ.ศ. ๒๕๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ โพธิ์ดารา)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ผู้เห็นชอบโครงการ

**รายงานการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ
บริการวิชาการของวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1
“เรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันและดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม”**

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ ร่วมกับ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
วันที่จัดกิจกรรม วันที่ 22-23 สิงหาคม 2562 เวลา 08.30 - 12.00 น.

สถานที่จัดกิจกรรม ศาลากลางหมู่บ้าน ชุมชนบ้านตำแย ชุมชนบ้านด้ามพร้าว และชุมชนบ้านทุ่งขุนน้อย

ความสำเร็จของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลที่ได้			การบรรลุเป้าหมาย		
			ตำบลไร่น้อย และต.ขามใหญ่			บรรลุเป้าหมาย	ไม่บรรลุเป้าหมาย	
			ชุมชนบ้านตำแย	ชุมชนบ้านด้ามพร้าว	ชุมชนบ้านทุ่งขุนน้อย			
1.	ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองภาวะสมองเสื่อม Thai Mini-Mental State Examination 2002 (TMMSE)	ร้อยละ 100	100 (50 คน)	100 (50 คน)	100 (50 คน)	✓		
2.	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองมีภาวะสมองเสื่อมทุกคนได้รับการส่งต่อและติดตามดูแลสุขภาพระยะยาว	ร้อยละ 100	100 (4 คน)	100	100	✓		
3.	อผล./อสม. มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม	ร้อยละ 80	85	85	85	✓		
4.	ความพึงพอใจต่อคุณภาพของผู้เข้าร่วมโครงการ	ระดับดีขึ้นไป	3.51	4.50	4.39	4.24	✓	
				4.38				
5.	นักศึกษาได้บูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนมีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จของการบูรณาการในด้านความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการ	ระดับดีขึ้นไป	3.51	4.64			✓	

การบรรลุวัตถุประสงค์

กลุ่มเป้าหมายได้รับการคัดกรองภาวะสมองเสื่อม และได้รับการสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อป้องกันภาวะสมองเสื่อมในกลุ่มที่ยังไม่เข้าเกณฑ์สมองเสื่อม และส่งเสริมสุขภาพ ส่งต่อผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมได้รับการดูแลสุขภาพระยะยาว โดยส่งเสริมและสนับสนุน อพส./อสม. ให้สามารถดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมในชุมชนได้ และเป็นการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอน

ผลที่ได้จากการดำเนินการ

1. ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการได้รับการคัดกรองภาวะสมองเสื่อมทุกคน
2. ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองและมีภาวะสมองเสื่อมได้รับการส่งต่อ และวางแผนติดตามดูแลสุขภาพระยะยาวทุกคน
3. ผู้สูงอายุในชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดโครงการ และจะนำความรู้ไปใช้ในการดูแลและสุขภาพของตนเอง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

วิธีการดำเนินการ (P D C A)

มีวิธีดำเนินการและมีกิจกรรมดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (P)** มีการดำเนินงานดังนี้
 - 1.1 คณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม คณะพยาบาลศาสตร์ ประชุมปรึกษา ค้นหาพื้นที่เป้าหมาย และสำรวจประชากรเป้าหมาย ในชุมชนบ้านตาแยง ชุมชนบ้านด้ามพร้าว และชุมชนบ้านทุ่งขุนน้อย อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ด้วยการลงสำรวจพื้นที่และการสอบถามจากประชาชน ผู้นำชุมชน และองค์กรท้องถิ่น
 - 1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการเขียนโครงการและนำเสนอโครงการต่อคณบดี คณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี เพื่อขอขอบประมาณการดำเนินโครงการ
2. **ขั้นดำเนินการ (D)** มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ดังรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานดังนี้
 - 2.1 ประสานงานกับทุกหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 เตรียมสถานที่ เอกสาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอและพร้อมใช้
 - 2.3 ประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เข้าร่วมโครงการทราบ
 - 2.4 จัดโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
3. **ขั้นประเมินผล (C)** มีการดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ดำเนินการประเมินผลโครงการตามแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการของชุมชน และประเมินคัดกรองภาวะสมองเสื่อม และแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม
 - 1.2 จัดประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อประเมินโครงการ
 - 1.3 สรุปผลการประเมิน
4. **ขั้นปรับปรุง (A)**
 - 4.1 นำผลการประเมินโครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม คณะพยาบาลศาสตร์ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการบริการวิชาการแก่สังคมอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษาต่อไป

ระยะเวลาดำเนินการ มีรายละเอียดระยะเวลาในการดำเนินการ เดือนสิงหาคม 2562 ดังนี้

ชั้นการวางแผน

คณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมประชุมปรึกษา สํารวจพื้นที่เป้าหมายรวบรวมข้อมูลและเขียนโครงการเพื่อเสนอขออนุมัติโครงการ เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2562

ชั้นการดำเนินการ

1. จัดเตรียมความพร้อม (ประชาสัมพันธ์ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานงานเรื่องสถานที่ และเตรียมอุปกรณ์) 1-15 สิงหาคม 2562
2. ดำเนินการตามที่กำหนดในโครงการ 22-23 สิงหาคม 2562

ชั้นประเมินผล

1. ประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ 22-23 สิงหาคม 2562
2. ประเมินคัดกรองภาวะสมองเสื่อม และความรู้เกี่ยวกับการดูแลภาวะสมองเสื่อม 1 กันยายน 2562
3. ศึกษาผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค 1 กันยายน 2562
4. สรุปผลการดำเนินงานโครงการและรายงานผล 22 เมษายน 2563

ชั้นปรับปรุง

1. ประชุมคณะกรรมการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อนำผลการประเมินตามโครงการมาพัฒนาการจัดโครงการอื่นต่อไป 22 เมษายน 2563

ภาพกิจกรรมในโครงการ

